

Programforslag fra Hadeland videregående skole (høst 2025)

Etter oppstarten av NordUng-prosjektet i 2024, endte vi med å være 6 NordUng-lærere som har hatt et nordisk fokus i våre klasser, særlig i fagene norsk og samfunnskunnskap. Fra 2025 ønsker vi også å få historie- og religionsfaget tydeligere med i NordUng. Målet er å følge en plan for alle 4 fag i oppstarten av skoleåret 2025/2026, og at noe av dette innholdet utvikles våren 2025. Hvor mange klasser som vil få glede av opplegget, kommer an på hvilke fag og klasser den enkelte lærer får til neste skoleår, noe vi for øyeblikket ikke vet 100 % sikkert.

	Fag	Lærere/klasser 2024/2025	Lærere/klasser høsten 2025
1	Norsk	<u>Vg1:</u> Camilla Nygård Romsaas <u>Vg2:</u> Anne Marte Skari, Reidun Hvattum, Marie Engeseth Felde <u>Vg3:</u> Camilla Nygård Romsaas <u>Påbygg:</u> Anne Marte Skari, Reidun Hvattum	<u>Vg1:</u> <u>Vg2:</u> Camilla Nygård Romsaas <u>Vg3:</u> Reidun Hvattum, Marie Engeseth Felde <u>Påbygg:</u> Anne Marte Skari
2	Samfunns-kunnskap Vg1/Vg2	Thomas Sanger-Elnaes, Ingrid Birkeli, Marie Engeseth Felde	Ingrid Birkeli, Reidun Hvattum
3	Historie Vg2/Vg3	Thomas Sanger-Elnaes, Ingrid Birkeli, Inger Støen Kleppe	Ingrid Birkeli, Inger Støen Kleppe
4	Religion Vg3	Ingrid Birkeli, Marie Engeseth Felde, Inger Støen Kleppe	Ingrid Birkeli, Marie Engeseth Felde, Inger Støen Kleppe

Planer for høsten 2025:

NORSK

VG1/VG2, august/september:

- **Retorikk.** «Ta ordet» talekonkurranse. Innslag fra "nordisk talefest" som eksempel på gode taler av ungdom. Vise at ungdom har de samme bekymringer, håp og drømmer på tvers av landegrenser. Vi kårer en skolevinner, som i fjor.

VG1, september – desember:

- **Språk i Norden.** Dronning Ragnhilds draum (Nynorsksenteret). Arbeid med nordiske språk på ulike måter: Filmer, serier, musikk, litteratur/forfattere, «falske venner» ++
- **Folkehelse og livsmestring:** Den danske filmen «Smuk» (norsk: «Digg»)
- **Kalmarunionen/«Margrete den første»** (dansk historisk drama): Felles historisk bakgrunn. Personbeskrivelse (ytre/indre skildring).
- **Identitet og kultur:** Urfolk i Norden. Minoritet/majoritet. De nasjonale minoritetene. Vi ser på majoritetsbefolkningens holdninger til sine urfolk i de nordiske land. (Samer i Norge og Sverige og inuitter på Grønland.)
- **Identitet/Mennesket og naturen.** Her vil vi vise deler av den danske serien «Familier som våre», som også kan være et tverrfaglig prosjekt mellom norsk og samfunnskunnskap (tverrfaglig med samfunnskunnskap).

VG2, desember/januar:

- **Dansk/norsk opplysningstid:** «En kongelig affære» (dansk film). Nordisk opplegg med påstander om det nordiske som elevene tar stilling til (4 hjørner). Vi leser et utdrag fra «Livläkarens besök» av Per Olov Enquist.
- **Romantikken: Sang i Norden** – vi har gode kilder til sang og melodi fra alle de nordiske områdene. Vi sammenligner tekst og synger melodier, leter etter sammenfall og ulikheter. Hva sier sangene om kulturen de kommer fra?

I norskfaget har vi en treårig plan, som vi skal videreutvikle våren 2025. Her vil vi få inn noen nordiske opplegg som beskrevet over. På den måten kan vi i større grad «sikre» at det nordiske blir viet plass også i fremtiden – og uavhengig av hvilken lærer som har klassen. Her vil vi også tenke på hva som passer inn med tanke på andre fag som elevene har/skal ha.

SAMFUNNSKUNNSKAP:

September/oktober:

- **”Den nordiske modellen” som samfunnsmodell.** Hvilke tilnærminger velger de skandinaviske landene for å møte utfordringer både nå og i fremtiden? Den danske serien «Familier som våre» kan brukes for å belyse viktige temaer.
- **Identitet og kultur:** Urfolk i Norden. Minoritet/majoritet. De nasjonale minoritetene. Vi ser på majoritetsbefolkningens holdninger til sine urfolk i de nordiske land. Samer i Norge og Sverige og inuitter på Grønland (tverrfaglig med norsk).

November/desember:

- **«Velkommen?»** Norge, Sverige og Danmark har valgt ulike tilnærminger til innvandringspolitikk. Mens Danmark praktiserer en streng politikk, har Sverige vært langt mer liberal. Vi undersøker bakgrunnen for ulikheter i innvandringspolitikk, og finner eksempler som vi drøfter i klasserommet.
- **Nordisk sikkerhetspolitikk** innenfor temaet «Verdenssamfunnet». Hvordan vil Nordens forhold til stormaktene utvikle seg? Hvordan forholder de nordiske landene seg til EU, NATO og FN? Er det tendenser til økt samarbeid mellom de nordiske landene, som en konsekvens av endringer i NATO og Russlands krigføring i Ukraina?
- **Kunstig intelligens:** Hvordan håndteres utfordringer med KI i de nordiske landene? Hva kan vi lære av hverandre?

Historie (vg2/vg3): tverrfaglig med norsk?

- Kalmarunionen: Felles historisk bakgrunn.
- Napoleonskrigene og Kiel-traktaten. Den første uavhengighet for Norge. Hvordan ble Norge uavhengig?
- Nasjonalromantikken, språkdebatt (Welhaven/Wergeland).

Religion (vg3)

- Norrøn tro, urfolks religion (samer/inuitter), majoritet/minoritet.
- Ytringsfrihet og mangfold: Ulike nordiske perspektiver.
- Nordiske filosofer: Søren Kierkegaard. Andre?

Avsluttende kommentar

Vi har kommet lengst med prosjektet i fagene norsk og samfunnskunnskap, som det også var lettest å starte med da vi satte i gang. Interessen for nordiske perspektiver har økt i løpet av prosjektet, og derfor ønsker vi å utvide det nordiske fokuset til fagene historie (vg2/vg3) og religion og etikk (vg3). Vi kommer til å bruke våren 2025 til å planlegge en del av dette, så den foreløpige planen er ikke så omfattende i disse fagene. I fremtiden ønsker vi at oppleggene er såpass etablerte i faggruppene, at de kan tas i bruk av alle faglærere som ønsker det.

Hege Linnerud Næss

Avdelingsleder språk og samfunnsfag.

Gitte Koller

Fagkoordinator i norsk.

Marie Engeseth Felde

Nordung-kontakt og lærer i norsk, samfunnskunnskap og religion og etikk.